

PRECIOS DE SUSCRIPCION

Provincias: Un trimestre . . . 0.75 ptas.
Extranjero: Un año . . . 6.00

Pago por anticipado

Correspondencia y Administración
Luna, 27.—SOLLER (Mallorca)

No se devuelven los originales

SETMANARI BILIGUE, SATIRIC Y DE BON HUMOR

SOLLER

AN ES CICLETS

Después d'uns cuants anys de ausencia de Sòller, fá un mes que visc entre es meus paisans descansant de sas fatigues propis d'un negociant.

Acostumat a aixecarme demeti, quant he caminat tots es carrés, me deix caure devés es Ciclets, que per cert pas ratos devertits, escoltant sas conversas abigarradas des parroquians de cada dia: y a fé de Deu, ni ha alguns que son interesants y pagué la pena d'escolta sas sevas discusions y d'escriure sas sevas siluetas. Comensem per aqueixas.

Ni ha un de petit, magre de care y de cames, uys vius y malissiosos, pessimiste descregut y desconfiat y an es final de cualsevol pelotera poques vegades diu *amen*, es pagés.

Es segon, també petit, barbata curte, mitjes carns, mitx ros, mitx castanyo, nas de xurigué o esparvé, també es de morro fort, aguanta sas tesses y li coste pena també fe d'escola, es un tipo entre patró y naviero.

Es tercé de bones tayes, *espaties* amples, vermey de care, de caracte passific raonable, escolte mes que no parle; es un especi d'amo de possessió o suplent de jutge.

Es cuart es un homo alt, coll de girafe, clotell pelut, morros grossos, fort an ets oros, mans d'apóstol y mitx mitjá dins es cap; te es posat de mercadé de muls.

Basten aquets quatre. Asseguts devora una taula, aprop de sa finestre, obrin cátedra de Política-Social, impresionats pe sas lecturas de «A. B. C.», de «El Motin» o «Le Journal» qu'acaban de lletji.

Petits burguesos, defensen es capital per sistema y es creuen en so devé de troná cuantre ses *damasies* de sa clase obrera, perqu'es de bon tó y fa homo de casa; no recordantsé quant posaven un Kyrialeision ben curt d'oli a sas faves escaldinas y necessitaven set dubbes per compra un pa d'un sou.

Recriminen socialistas, sindicalistas y bolxeviquis trastornados del mon.

Dimars cridaren a sa taule un senyó vey cabeis blancs y gayato negre, atacat d'asme, especi de calaix de sastressa ple de troques embuyades y retais de vestits veis, conegút per gran amic de capellans y beates; per demenarli si aprovaba qu'es bolxeviquis prenguessen es nins an es pares.

Aquell senyó doná una mirada an es personal y respongué:

Voltros no poreu comprende gran cosa d'aixó de fiys y fiyas; tots sou xorcs y no heu sentit es doló d'un pare quant un infant te fret y fam; sou com es capellans que no fan infants a caseva ni an es vei-

nat y may han sentit sa ternura d'un pare, y com voltros aré s'atreveixen a doná conséis de confesionari a sas mares, sobre sentiments que no han sentit; per lo que a mi hem toque vos dire qu'heuria estat per mi una ditxa que s'Estat hagués criat y educat y mantengut es sis meus quant anaven descalços, espellerengats y sa panxa buida.

Tampoc poreu comprende es gran moviment Social de Rusia comensat devés 1866 pe sa juventud intelectual rusa, conegut a Europa Occidental per nihillisme, passan pen Marx y acabant pen Lenine.

Vos espantau perque s'Estat destrueix es lassos de famili, protejint y cuidant es seus individuos educantlos dins s'escola d'igualdad y humanidad y olvidau que pitjó ferem ets espanyols a América que matarem a tota una raza feliz y ditxosa obligantle a sa feina no acostumada; lo que sou de miopes, perqu'heu tenu a demunt es nas y no'hu veys, are mateix an aquest moment matam sa famili a Marruecos, destruim es bens d'aquellas gents felissos entre sas figüeres de moros; en Bélgica y Nort de France, hem vist separá sa famili sense respetá a sa mór! establerta.

Vos será difícil comprenda qu'es desbe-rat mes gros comés pes capital mundial fonc sa guerra de 1914, y qu'aqueixa pau no firmada encara, es sa continuació des robo, pillatge y explotació des trabajados del mon y s'alsen y protesten per medi d'huelgas, atentats a sa propiedad y personals, per fe desapareixa es capitalista explotadó y sense entranyes que los mate de tam después d'escapat de sa guerra y perque no l'hey torni du altre volta.

Y a vos l'amo, qu'argumentau qu'una trütja mos deixa prende es porsellins, vos dire: que mes ventura que un pare pobre, en molts d'infants, pot mantenirlos tots en sa llet des seu pits, si tenguent dotse mames no han nascut tretse porsells. Aixó germá, si no'ls se menge tots com sa den Pau Serol, que no ni deixá una per casta perdent es lluisme y s'alou.

SAS VEINADAS

¿Qu'es lo que son sas veinadas?
Sas retetas de carré,
qu'encara que visquin be van a sercá sopedadas.
Sas veinadas des carré,
(descontant sas escepcions)
solen sebre quins recons,
cada una des barrio, té:
Sa solen dá sa meneta;
quant hey ha flux y reflux,
y s'estiran es cambuix
per un centim de pesseta.
Qué madó Juana, sa tia
de na Xesca des Barral,
a caiguda y s'ha fet mal,

idó, mes sen mereixia.
Y la troban l'ondemá
y comensan es rosari,
y en so llenguatge falsari,
la volen aconsolá.
Mes ella ja non fa cás
perqu'amb altres intermedis
a fet iguales comedis,
és qu'es des mateix padás!
Per si fa sol o fa lluna
s'insulten a maravilla,
y quant no diu sa cartilla
se entelloquen cadescuna.
—¡Pajellot!
—¡Crancot pelut!
—Te mare en festetja quatre
—Y t'ompare quant va a batre
des teu mal esperit, put.
—¡Barrangana!
—¡Gran gatona!
—Cuánt no tens dobbés en captes
—Y s'homo teu es dissaptes
me passetja sa gran nona.
—¡Porcella!

—¡Trütje!
—¡Assollot!
—Tot es sant poble t'arruixa,
—¡Lochcomú!
—Tú heu dius gran brüixa,
pero tens sa merde tú!
Y aquets cuadros ilustrats,
un hey veu de lo mes bé
Son es cuadros des carré.
¡D'habitans civilisats!
BACALLANET.

Tenda de mobles GUIEM CALVO

d'en Carré de sa Rectoria, 16—SOLLER
Tallé de fusteria y mobles
Mobles de maderas sanas,
fabricats en tal Tallé.
També fan de lo més be
pórtas, somiers y persianas.
Heu fan tot de lo milló:
Baratura y perfecció.

SAS PERIPECIAS D'UN ATLOT

En Bielet un diumenje demati no sabia ahont l'havia de pegá. Comensá a debenarse es cap y después de pegá de morros a dos o tres cantóns, pensá qu'un amic seu ajudave a missa, y en mala horatengué s'idea d'anarlo a veu re.

Entre a dins l'Iglesia y después de moltes sempentes y de tomá sa cadireta a tres o quatre beatas, se posá a primera fila, aixó es a darrera s'altá.

Pero vatequí que el Bon Jesús

vá volé que a s'escolanet li ven-guessen ganes d'aná a buida sa panxa an es número 100, y no poguent aguantá pús, m'agafá en Bielet y li digué:

—Mira, poset aquí, es temps que vaitx a s'escussat.

—¿Jo? No. Vés que se jo de servi missas.

—¡Poset aqui dic!
—Pero.....

—Jo torn enseguida. —Y d'una estirada posá en Biel an es puesto qu'ell estava, y partí.

Desde aquí, comensaren pen Biel es moments critics, y passa-ve es temps y s'escolanet no ve-ña.

Amb aixó es capellá que dey e sa missa sa gira a darrera y diu:

—¡Dominus vobiscum!
Y s'improvisat escolanet, se vá quedá en sa boca uberta.

Es capellá quant veu que no contesta repeteix enfadat.

—¡Dominus vobiscum!
Y en Bielet continuave en sa boca tancada, tremolant.

—¡¡¡Dominus vobiscum!!!—re-petí es capellá cridant.

Y s'atlot mitx mort de pó, diu:
—¡Sen ha anat a..... cagá!

PEP NOY

De sa Regió DE LLUCHMAJÓ

(Acabament)
Una vegada disolt es grupo an es mitx del cual es millonari Santamargalidé las passava mes negres qu'es batum, me vaitx proposá sebre, fos com fós sortís d'allá ahont sortís, es motiu de sa brega des dos senyos.

Me dirijesc cap a la Rambla pensetiu y cap baix pensant en qui me podria da detalls, respecta a s'assunto Ferrando-Verga; pero de repent not qu'es meu ventra necessita omplirse de qualque cosa, per lo que vaitx entrá a dins una fonda dispost a fé callá fins es vespre es meu estomac.

Y vaitx tení sort: hem vaitx ompli bé sa panxa, y vaitx sebre sa síntesis de s'escándol públic promogut pes dos cap-padres.

A una cosina d'en Verga li feren, fera un poc més de mitx any una operació que fonc practicada pes metje Ferrando. Pocs dias abans d'ella amb un atent-B. L.

M. qu'en Vergá enviá an es metje. Li recomanava sa cosina, diguentli que li enviás una vegada feta s'operació, es conta de lo qu'ella valgués a caseva, qu'ell satisfaria s'import.

Presentat es cap de temps es conte an en Verga que pujave unas 485 ptas. (es conte s'enten) contestá aquest a s'enviat d'en Ferrando:—«Qu'aixó era una estafa es té pagá tal cantidad per una operació semeiant, y qu'ell no stava dispost a satisfe es capritxos de cap estafadó».

Es portadó des conte jirá en redó contá an es seu senyó lo passat, y *santas pascuas*.

Y la setmana passada es dos se varen trobá y entre ells dos si va trabá sa bregue ja ressenyada.

K. D. T.

DE PALMA

SOBRE SA FESTA DE BUNYOLA

¿Y de sas famellas qu'hem dírem? totas tengueren es seu rebra. A mi sa que més me vá cridá s'atenció, v'assé na Quima jalló era el *acábose!* Pegava cada bot qu'hasta mostrava... sa verdura que duya. ¡Y qu'hey ballava torerol! Vassé sa tentació desde es mes fort an es mes débil. Jo estic segú qu'es requiebros den Guiem té pillaren, y per l'estil amb un minut ni vaitx tirá devés cinquanta millons. Aixó es sense contá es moments que m'era imposible es pronuncíá paraula.

Bono, cuánt veyá aquellas pantorrillas! Ets obrés ni fets aposta. En Juan Esperdenyé vaitx trobá que sempre dúya sa canye dreita, pero vamós, l'any qui vé procura durle mes morta. Si són es fochs ben poc hey faltá per pegá foc a tot l'Univers. An en *Perro* no se quina l'hey degueren fé enguañy, lo qu'es cert es que no presenta cap *porquetori*.

En resumidas cuentas: ja bé perque si anyorasin o si enredassin de fret sa cuestió v'assé que a las dotse sa gent comensa a parti y amb un sant y amen sa plassa quedá convertida amb un Sahara.

Y donant un apretón de manos an ets amics cómplices amb argumentá sas injusticias que feren an es nostro patró Sant Mateu, men vaitx aná a posá en brassos del Senyó Morteo.

PITO

DE MANACÓ

En molta de sorpresa he lletjit an es *Foch y Fum* de divendres passat an es n.º 137 un escrit den Mitja Bota el cual me fá autó d'un article publicat an aquest setmanari an es n.º 123 referent a sa funció den Charlot, Llapisera y sus Botones.

Segons m'han informat en Mitje Bota te una enfermedat molt particulá la cual es que quant dorm el fan somiá tant al viu que quant se despert no se done conte qu'ha somiat y heu pren per una verdadera realidad. ¡Qu'hem de fé! L'hem de planye y li hem de tení compassió, mes mal es per ell. Aquests informes qu'he adquirít d'ell han fet que jo no prengué a mal s'article que contra mi ha publicat y mes content estic que patesquí de tal desgraci ell que jo.

Com que tampoc vuy sosteni polémicas amb ell ni en cap persona, vuy seguí essent imparcial y neutral en tothom en general sols li vuy demená un favó que confiy el me fará, si trobe qu'es just.

Desitx que s'informi milló de sa meua persona, y si ja no heu ha fet, de qui es es vertadé autó de s'article que publica-

rem an aquest setmanari sobre ell, y una volta averiguat ja sigui perqu'es estat víctima d'un engañy en quant a sa meua persona, sens dubte per informes equivocats o maliciosos, se dirijesqui directament an es vertadé autó des citat article (si li pareix) en defense propi, que jo consider legal, y an es mateix temps, comprobada sa meua innocencia, li suplic retiri es seu calumniadó article, farsit d'injurias y calumnias, proferidas per está mal informat de qui som jo.

Obrant d'aquesta manera, per se meua part daré per acabat aquest asunto, y així dará provas d'imparcialidat y sa bona educació qu'ha rebut de casevá, pues es molt just que a cadescú se li doni lo qu'es seu: a Deu lo qu'es de Deu y al Cesar lo qu'es del Cesar y es públic que judiqui.

ES CORRESPONSAL

Nota de Redecció.— Contestant a varias alusions fetas a sa Direcció d'aquest setmanari, pen Mitja Bota, devem adverti: Que sa redecció no's fa solidaria de cap article de poble determinat si no que s'únic responsable des mateix es s'autó o firmant des tal. Per lo cual sa Redecció no pot doná satisfacció alguna a cualsevol agraviat pes meteixos escrits. Si que podeu asegurá an en Mitja Bota, paraule d'homó, qu'es nostro Corresponsal de Manacó es net en tota s'extensió de sa paraule, de s'article publicat an es nostro antepenúltim número, lo que li fesin constá per seu milló régimen.

D'ESPORLAS

Concurs d'atlotas feas.

Tenim en projecta s'organisá un concurs d'atlotas feas.

Sa mes fea tendrá dret an es siquents premitis.

- 1º. Unas trobigueras verdas.
- 2º. Unas calses caladas
- 3º. Uns calsons en puntillas.

SA COMISSIÓ

DE MANCÓ

Es carnicés s'han donat conta que sa falta d'olí es un gran alicient pes despatx de porc y dissapte passat tots es d'aquí porcatjaren; pero, a pesá d'aixó, sa xuya y es botifarrons desaparegueren de ses taules com ánima que s'en du el dimoni, quedantne molts y, sobre tot, moltes sense botiferró ni xuya y en ganas de untá es perns que tenen roveats per falta de grassa. Per paga an el señó Batle se li va ocurri es decomissarne un tros, per indocumentat, qu'un des nostros carnicés n'havia duit de fora y aixó aumentá sa carestia. Aquest acta ha donat lloc a molt de xerratum y no falten maliciosos qui aseguran que aquest decomis obeix a indurris dets altres carnicés que le duen d'aquell perque ven es género mes barat qu'ells y, es cusat es dirvos, que, *moralment* han fet tires de sa pell des batles.

Altres diven qu'es carnicé de referenci se surteix d'un altre poble per llevá es drets de matansa an es seus cólegas qui los ténen subastats.

Noltros no llevám ni posam rey, pero aplaudim tota determinació que vage encaminada a evitá, que mos fassen menja gat per llebre ó ase per porc.

Ses asociadas al Cor de Jesús diumenge passat celebraren sa seva festa; hey hagué processó en sa música de Seuva y ses beates rebentant de satisfacció lluiren ses sevas corresponsents medalles. Tragueren es pendons de totes ses associacions y es que més mos va cridá s'atenció va essé es des Lloissos que, per falta d'aquets, al traginaren sas Lloissas.

NEY-NEY

TRATATADO DE PAZ ENTRE LAS POTENCIAS ALIADAS Y ASOCIADAS Y ALEMANIA

PRIMERA EDICIÓN ESPAÑOLA según el texto integro de los originales francés e inglés ilustrada con los mapas oficiales de las regiones del Rhin, del Sarre, de Polonia, de Schleswig y el general de Alemania según las antiguas y nuevas fronteras, bajo la dirección de ENRIQUE DIAZ RETG.

PRECIO de la obra: 5 pesetas

De venta en la Tipografía de Salvador Calatayud, Luna, 27.-SOLLER.

XERRIMADES

España es un país modelo, ideal de sas bonas costúms, fel cumplidó de sas ordenansas que tiran en es públic governants y desgovernants, y d'aquets, un d'es mes adictes an es cumpliment d'es seu devé es s'Alcalde de Sólle.

Es ministre corresponsent estableix sa obligatori jornada legal de vuit horas de trabay diari, y ets Alcaldes son ets encarregats de ferlá cumpli a fabricas y tallés.

Idó vatequí, que s'Alcalde de Sólle, en lloc de doná llum dona fum, y comensa en bon primé dia per no fé cumpli sa jornada de vuit horas an ets empleats de sa brigada municipal.

¡Vaje uns orgües! ¡Ell, s'encarregat de ferlé regi an es demás tallés!

¡Alcalde! fora sa llana y deixáu ana es dormi, sa jornada heu d'estebli pe sa nostra gran real gana, pues es ministre be heu mana y vos teniu que cumplí si es que no volgueu sófri llenya de madera sana.

Dimars passat hey hagué una brega violenta entre veinadas pe s'Alqueria des Conte.

Sa sanc no va ratjá, pero ratjaren paraules groseras.

Donas breguistas, puseras, si teniu sas sancs ardentas, preniu banyos en banyeras, mes no fassen d'innocentas.

UN ALCURIENC

GENOVEVA DE BRABANTE

De venta en la imprenta de este periódico a o 60 ptas. ejemplar.

A Sólle s'acaba de constituí una Sociedad fabril textil denominada *La Lucha* de la cual nes es president es nostro bon amic Juan Quetglas.

Desitjam a sa novel asociació una feliz actuació en sa lucha social, y felicitam es compañero Quetglas de sa distinció de qu'ha estat objecta.

Per tothóm es ben sabut desd'aquell mes nassarrut an aquell que te es nás xato que fá ets impresos barato s'Imprenta CALATAYUD. Carré de sa Lluna 27. — SOLLER

Dimars de sa presnt setmana era es dia designat pe s'establiment de sa jornada de vuit horas.

Sas simpáticas fabricantes y fabricants, cumplint conforme es seus drets los dictaven no se presentaren a sas fabricas fins a las vuit, y com esperaven trobaren

portes tancadas, y an es moment de entrá en máquina es present número encara hey continuan, y hey continuarán fins que las óbrigen.

Fabricantes fora rues ses vuit horas heu de fé, ni per una, ni per dues horas, vos heu de refé.

Dimercres d'aquesta setmana, entrada de fosque, tenguerem a sa Plassa un espectáculo de *tiompis*.

Un solleric que fá de *esquirol* a n'es tranvías de Palma y un altre que no sabem qui es, se feren quatre caricias per sa cara, sa destróssaren sa roba y sa digueren tot un vocabulari de paraules qu'hey havia motiu de sobra per taparse ses oreyas.

Es públic que heu presenciave era número.

Ara vorem si el señó Batle hey sabrá possá retjit, procurant que no se tornin sotcei aquesta clase de espectáculos.

¡Ell de poc ensá Sólle pareix una olla de caragols!

Biblioteca ilustrada a 60 cts. tomo

Componen esta Biblioteca novelas de los más reputados literarios del mundo y es la más económica y elegantemente presentada.

OBRAS PUBLICADAS

DOILE: Watters Smith (Memorias de un detective), 2 tomos.—La justicia humana.—Amante y policia.

FEVAL: Un drama en Bretaña, 2 tomos.

HAYES: Perdidos en los hielos, 2 tomos.

MONTEPIN: La Predición.—El castillo de Rahón.—Muerta en vida.—La Salpetrière.—El Secreto de Nazarine.—El médico de la aldea.—Amores criminales.—El príncipe de Castel-Vivant.—Renée la envenenadora.—La justicia de Dios.

De venta en la Tipografía de S. Calatayud Luna 27.—SOLLER.

FONDA LA PALMESANA de Andreu Ramón

Carré de Cocheras, 3.—SOLLE

Forenses que visitau aquesta població sana y com tots necesitau menja per no pati gana, a sa *Fonda Palmesana* trobareu lo que sercau.

Allá es es menje de primera y com un Bisbe se jeu, y tot aixó per un preu tan baix que vós fá riguera.

SOLLER.—Tip. de Salvador Calatayud

